ОПШТИНА КОЧАНИ

ЛОКАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ за 2018 година

Кочани
декември 2017

ВОВЕД

Рамноправноста меѓу половите е една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија која се заснова на целосно признавање и промовирање на еднаквите можности на жените и мажите, како неизоставен предуслов за одржлив развој, уживање на човековите права и практикување на демократските вредности.

Законот за еднакви можности на мажите и жените има за цел да го промовира концептот на еднакви можности за жените и мажите во сите сфери на општествениот живот како процес на отстранување на пречките за воспоставување и остварување рамноправност меѓу жените и мажите.

Со овој Закон изречно се забранува дискриминацијата како „секое разликување, искористување или ограничување врз основа на пол што го загрозува или оневозможува остварувањето или заштитата на човековите права и слободи“ како во јавниот така и во приватниот сектор, и тоа во областите на вработувањето и трудот, образованието, социјалната сигурност, културата и спортот.

Отсуството на дискриминација, како директна, така и индиректна, согласно Законот за еднакви можности на мажите и жените обезбедува „еднаков третман“ меѓу половите. „Воведување еднакво учество на жените и мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој“ согласно Законот, значи обезбедување „еднакви можности за мажите и жените“.

Мерки за остварување на принципот на еднакви можности

Во насока на остварување на принципот на еднакви можности за мажите и жените, Законот предвидува две групи мерки: основни и посебни. Посебните мерки се важни, затоа што се усвојуваат и од страна на единиците на локалната самоуправа.

Основните мерки повеќе се во сферата на нормирањето и планирањето, а посебните мерки повеќе се однесуваат на воспоставувањето односно **заживувањето на принципот на еднакви можности** на мажите и жените преку отстранување на објективните пречки за неговата реализација, односно елиминирање на условите кои генерираат дискриминација по основ на пол.

Согласно Законот ова треба да се реализира, пред сè, преку три вида мерки.

1. Позитивните мерки се однесуваат на воспоставување еднаква застапеност на мажите и жените во јавниот и политичкиот живот на државата и во тој правец предвидуваат приоритет на соодветниот пол сè до воспоставувањето еднакво учество на мажите и жените. Ваквата мерка се однесува на сите нивоа на власт, вклучувајќи ја и локалната, сите јавни установи и служби, политичките функции, комисии и одбори.
2. Охрабрувачките мерки предвидуваат различни активности кои треба да ги поттикнат слободите и напорите за елиминирање на нееднаквата застапеност, односно нееднаквиот третман.
3. Програмските мерки се насочени кон подигање на свеста со цел да се поттикне воведувањето и унапредувањето на принципот на еднакви можности на мажите и жените.

Единиците на локалната самоуправа се обврзани согласно Законот да го почитуваат принципот на еднакви можности на жените и мажите и да усвојуваат мерки и да преземаат активности кои се потребни за воспоставување на еднакви можности на жените и мажите.

Задачи за спроведување на пропишаните законски мерки

1. Прибирање на родово разделените статистички податоци за составот на работните и другите тела, делегациите и другите органи во единиците на локалната самоуправа, при именувањето претставници во јавните претпријатија и установи при остварувањето на надлежностите од нивниот делокруг на работење.

Во рамките на своите надлежности и поле на дејствување, Општина Кочани е должна да преземе позитивни мерки за унапредување на родовата рамноправност и воспоставување на еднакви можности кои ќе бидат оправдани и засновани на анализи за статусот на жените и мажите.

За таа цел од најголем број органи, институции и организации ќе се прибараат податоци за вкупниот број вработени, за половата структура на вработените, за образовната структура по пол и за состојбата со распоредувањето на мажите и жените на раководни работни места.

Добиените податоци од вакавата анализа на степенот на имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите, ќе бидат показатели за родова слика во дистрибуцијата на раководни работни места помеѓу жените и мажите.

2. Вклучување на родовата перспектива во програмите, стратегиите и останатите документи што ги разгледува и усвојува Советот на Општина Кочани

Вклучувањето на родовата перспектива во законите, политиките и програмите (gender mainstreaming) е важен концепт кога станува збор за еднаквите можности на жените и мажите.

Тоа подразбира детектирање на областите каде што недостасуваат одредби од родов аспект во одлуките, заклучоците, програмите, плановите, со кои би се унапредила родовата рамноправност и би се воспоставиле еднаквите можности на девојчињата и момчињата, жените и мажите.

Ова значи Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Советот на Општина Кочани да биде централно тело на локално ниво со надлежности во однос на воспоставувањето на принципот на еднакви можности на жените и мажите. Другите комисии при Советот на Општина Кочани потребно е да бараат мислење од оваа Комисија за материјалите кои уредуваат или обработуваат прашања од значење за остварувањето на принципот на еднакви можности пред да ги достават до Советот на Општина Кочани на разгледување, утврдување, односно донесување.

3. Јакнење на соработката на координаторите и Комисијата за еднакви можности со субјектите одговорни за усвојување и спроведување на мерките за воспоставување на еднакви можности

Запознавањето со политиките за родова рамноправност претставува начин на комуникација и воспоставување соработка меѓу координаторите за еднакви можности во единиците на локалната самоуправа и Секторот за еднакви можности во Министерството за труд и социјална политика.

Потребата од дијалог помеѓу релевантните актери е неопходна за да се осигура слично ниво на работа и политики. Координативниот механизам помеѓу локалните координатори е неопходен. Тој е важен за да се осигура дека координаторите

се информирани за меѓусебните дејствувања на локално ниво – може да оформи платформа на која координаторите ќе се состануваат и ќе даваат препораки за потребните промени во политиките и законите, коишто произлегуваат од редовното известување. Потребна е координација и меѓу ресорното министерство и координаторите од единиците на локалната самоуправа заради потребата од поддршка во обликувањето на политиките на општините во областа на родовата еднаквост.

Спроведувањето на активностите за унапредување на принципот на еднакви можности значи вклучување и јакнење на соработката со другите партнери: синдикалните организации, здруженијата на работодавачи и невладиниот сектор.

Соработката со народниот правобранител која е во рамките на уставните и законските овластувања и може да се реализира согласно неговата законски утврдена надлежност да се грижи за остварување на принципот на еднакви можности на жените и мажите и да обезбеди заштита кога нечие право е одземено или ограничено од орган или организација пред која е надлежен да постапува.

4. Родово одговорно буџетирање преку проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*

Општина Кочани во 2017 година потпиша меморандум за соработка со UN Women за реализација на проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа.*

Главната цел на проектот е да придонесе кон имплементација на обврските за остварување на родовата еднаквост и претставува продолжение на досегашните напори и постигнувања во насока на интегрирањето на родовата перспектива во креирањето на политиките и буџетите.

Активности:

Р.бр.	Активност	Време на реализација	Носители и соработници	Буџет	Индикатори за успешност
1.	Водење родово разделена статистика за вработените во општинските институции	Континуирано во текот на целата година	- Општина Кочани - Граѓански сектор	Нема финансиски импликации	Родово разделени статистички податоци за општинските институции
2.	Препорака за формирање женски спортски клубови и обезбедување попусти за користење на спортските сали и други спортски терени ***мерката ја изразува родовата перспектива на Програмата за спорт**	Во текот на целата календарска година	- Општина Кочани - Одделение за јавни дејности - Спортски клубови и здруженија	40 000 ден.	Афирмирање на женските спортски клубови и зголемување на нивниот број
3.	Основни систематски прегледи со анализи за превентивно откривање на болести кај жените и мажите (за социјално ранливите категории во Кочани) ***мерката ја подобрува родовата еднаквост на жените и мажите во Програмата за социјална, детска и здравствена заштита**	февруари - декември	Општина Кочани	30.000 ден.	Рано откривање на тешки болести кај жените и мажите; Јакнење на свеста за превенцијата на здравјето

4.	Еднаква можност за сите во движењето на граѓаните на Општина Кочани *** мерката ја подобрува родовата еднаквост на жените и мажите во Програмата за уредување на градежното земјиште**	јануари – септември 2018	КЕМ Општина Кочани-Сектор за уредување на градежното земјиште	100 000 ден.	Прилагодување на тротоарите во централното градско подрачје за инвалидизирани лица и лица кои користат колички за бебиња
5.	Обуки за внесување на родовата перспектива во локалната средина	мај – ноември 2018	UN Women Општина Кочани	Средствата се обезбедени со проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*	Реализирани обуки за јакнење на капацитетите на КЕМ и на Советот на Општина Кочани за воведување на родовата перспектива и родово одгворно буџетирање
6.	Изработка, печатење и промоција на Стратегија за развој на Општина Кочани *** активноста ја изразува родовата перспектива на економската политика на Општина Кочани**	.	Општина Кочани КЕМ	Средствата се обезбедени со проектот *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*	Родово сензитивни препораки за креирање на Буџетот за идната година
				Вкупно: 170 000 денари	

Забелешка: Вкупниот буџет на Локалниот акциски план за еднакви можности за 2018 година не ги вклучува средствата обезбедени од регионалниот проект *Промоција на родово одговорни политики и буџети во Југоисточна Европа*.

Заклучни согледувања:

Постоењето на родовата машинерија само по себе не е доволно за да гарантира успешна имплементација на политики кои се родово чувствителни. Покрај покажаната волја, потребни се и ресурси за понатамошно градење на капацитетите

на оние кои треба да бидат вклучени во сите фази на креирање, имплементација, мониторинг и оценка на постигнувањата при дефинирањето и спроведувањето на политики за родова рамноправност.

Ова пак, бара отвореност и соработка меѓу воспоставените механизми за родова рамноправност (хоризонтално и вертикално), како и соработка со институциите на локално ниво и со граѓанските организации.

Партиципативните процеси и градењето на партнерски односи во голема мера ќе придонесат кон остварувањето на зацртаните цели. Една од основните потреби е подобрувањето на функционирањето на родовиот механизам на локално ниво, со цел да се зајакне нивниот капацитет за вклучување на родовата перспектива во формулирањето и анализата на политиките. Всушност, крајната цел е родовата еднаквост да се сфати не само како човеково право, туку и како демократска вредност која треба да се применува во сите аспекти на животот: политички, економски, социјален и културен.

Изработила: Љ. Ајтовска
Прегледал: В. Бојков
Одобрила: А. Кралева